

Lieta C-574/20

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2020. gada 3. novembris

Iesniedzējtiesa:

Bundesfinanzgericht (Austrija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 21. oktobris

Prasītāja:

XO

Atbildētāja:

Finanzamt Waldviertel

Pamatlietas priekšmets

Sociālā politika – Migrējošiem darba ņēmējiem piešķirti ģimenes pabalsti attiecībā uz bērniem, kas pastāvīgi uzturas citā ES dalībvalstī – Valsts tiesiskais regulējums attiecībā uz šo pabalstu koriģēšanu atbilstoši pirktpējas situācijai attiecīgajā bērnu dzīvesvietas valstī

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Savienības tiesību interpretācija un sekundāro tiesību spēkā esamība, LESD 267. pants, it īpaši:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV 2004, L 166, 1. lpp., un labojums – OV 2004, L 200, 1. lpp.)

Prejudiciālie jautājumi

Pirmais jautājums, kas attiecas uz sekundāro tiesību aktu spēkā esamību:

Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV 2004, L 166, 1. lpp., un labojums – OV 2004, L 200, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 465/2012 (2012. gada 22. maijs) (OV 2012, L 149, 4. lpp.), (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 883/2004” vai “Pamatregula”), 4. un 7. pants ir spēkā?

Otrais jautājums:

Vai Regulas 883/2004 7. pants, it īpaši tā virsraksts “Noteikumu par dzīvesvietu nepiemērošana”, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauta tādu vispārējo tiesību normu juridiski saistoša stāšanās spēkā, kas noteiktas *Familienlastenausgleichsgesetz 1967* [1967. gada Likuma par ģimenes izdevumu kompensēšanu] (turpmāk tekstā – “FLAG”) 8.a pantā, *Einkommensteuergesetz 1988* [1988. gada Likuma par ienākuma nodokli] (turpmāk tekstā – “EStG”) 33. panta 3. punkta 2. apakšpunktā un *Familienbeihilfe-Kinderabsetzbetrag-EU-Anpassungsverordnung* [Noteikumos par ģimenes pabalstu un nodokļa atvieglojumu par bērnu koriģēšanu ES] un kuros tiek reglamentēta ģimenes pabalstu indeksācija atbilstoši pirktpējas situācijai dzīvesvietas valstī, ciktāl ar to ir saistīta ģimenes pabalsta samazināšana attiecībā uz dažām dalībvalstīm?

Trešais jautājums:

Vai Regulas Nr. 883/2004 7. pantā reglamentētais naudas pabalstu samazināšanas aizliegums, it īpaši frāze “naudas pabalstus [...] nesamazina, nemaina, neatliek, neatceļ un nekonservē”, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar minēto tiesību normu netiek liegta tādu tiesību normu juridiski saistoša stāšanās spēkā, kas noteiktas FLAG 8.a pantā, EStG 33. panta 3. punkta 2. apakšpunktā, kuros tiek reglamentēta ģimenes pabalstu indeksācija atbilstoši pirktpējas situācijai dzīvesvietas valstī, ciktāl aplūkotie ģimenes pabalsti ir jāpalielina?

Ceturtais un piektais jautājums, kuri attiecas uz ziņojumu, kas bija likuma grozījumu pamatā:

Ceturtais jautājums:

Vai Regulas 883/2004 7. un 67. pants ir jāinterpretē un savstarpēji jānošķir tādējādi, ka 7. pants attiecas uz noteikumu par dzīvesvietu kā vispārējas un abstraktas tiesību normas pieņemšanas procesu, ko veic dalībvalsts parlaments, savukārt 67. pants konkrētajā gadījumā attiecas uz individuālas un konkrētas tiesību normas pieņemšanas procesu un ir tieši vērsts uz iestādi, kā tas sākotnēji izrietēja no Pamatregulas II sadaļas?

Piektais jautājums:

Vai Regulas Nr. 883/2004 67. pants un 68. panta 1. un 2. punkts un Regulas Nr. 987/2009 60. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie, tāpat kā pirms tam spēkā esošās tiesību normas – Regulas Nr. 1408/71 73. un 76. pants un Regulas Nr. 574/72 10. pants, ir jāpiemēro kopā un tādēļ tie ir jāsaprot vienīgi kontekstā un – ievērojot pārklāšanās novēršanas principu – to mērķis ir, lai persona nezaudē tiesības, kas tiek nodrošinātas ar Regulas 68. panta 1. un 2. punktā noteikto iesaistīto dalībvalstu iedalījumu un savstarpēju pakārtotību un skaidru norādi par attiecīgā gadījumā paredzētu tās kompetentās dalībvalsts piemaksu, kuras tiesību akti ir piemērojami pakārtoti, un tādējādi Regulas Nr. 883/2004 67. panta autonoma interpretācija, kā tas ir ziņojumā, nav pieļaujama?

Sestais jautājums:

Vai LESD 288. panta otrā daļā noteiktais regulu “vispārpiemērojamības” jēdziens un frāze “tās uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojamas” ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem netiek pieļauta kompetento iestāžu arī to individuālo tiesību normu juridiski saistoša spēkā stāšanās, kuru pamatā ir indeksāciju reglamentējošas tiesību normas, un lēmums, par kuru iesniegta sūdzība, pamatlietā nav ieguvis formālu juridisku spēku (galīgu spēku)?

Septītais jautājums:

Vai ar *FLAG* 53. panta 1. punktu sākotnējā redakcijā, kurā grozījumi izdarīti ar *Budgetbegleitgesetz vom 29.12.2000* [2000. gada 29. decembra Budžeta pavadlikums] (*BGBI* 1142/2000) un ar *FLAG* 53. panta 4. punktu sākotnējā redakcijā, kurā grozījumi izdarīti ar *Bundesgesetz vom 4.12.2018, mit dem das Familienlastenausgleichsgesetz 1967, das Einkommensteuergesetz 1988 und das Entwicklungshelfergesetz geändert werden* [2018. gada 4. decembra Federālo likumu, ar kuru grozīti 1967. gada Likums par ģimenes izdevumu kompensēšanu, 1988. gada Likums par ienākuma nodokli un Likums par attīstības palīdzības sniedzējiem] (*BGBI* I 83/2018) tiek pārkāpts aizliegums transponēt regulas LESD 288. panta otrās daļas izpratnē?

Astotais līdz divpadsmitais jautājums, kas jāizskata kopā:

Vai prasība par pielīdzināšanu valsts pilsoņiem saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 4. pantu, respektīvi, tās pamatā esošais LESD 45. panta 2. punktā noteiktais diskriminācijas aizliegums ir jāinterpretē tādējādi, ka tas tiek ievērots tikai tad, ja migrējošais darba ņēmējs tiek pielīdzināts valsts pilsonim, uz kuru attiecas iekšzemes situācija, un kuram tādējādi ģimenes pabalsts saskaņā ar *FLAG* 12. pantu, skatot to kopsakarā ar 2. un 8. pantu, tiek iepriekš paziņots un tiek pastāvīgi katru mēnesi izmaksāts avansā, vai arī prasība par pielīdzināšanu valsts pilsoņiem tiek ievērota tad, ja migrējošais darba ņēmējs tiek pielīdzināts valsts pilsonim, uz kuru tāpat kā uz viņu attiecas starpvalstu situācija saskaņā ar *FLAG* 4. pantu, taču, atšķirībā no iepriekš minētā, otrajā gadījumā ģimenes pabalstu saskaņā ar *FLAG* 4. panta 4. punktu par attiecīgo kalendāro gadu saņem tikai reizi gadā pēc attiecīgā kalendārā gada beigām?

Devītais jautājums:

Vai Regulas Nr. 883/2004 68. panta 2. punkta otrā teikumā paredzētā tiesību uz ģimenes pabalstiem, ko nosaka citi pretrunā esošie tiesību akti, atcelšana līdz pat summai, ko paredz primāri spēkā esošie tiesību akti, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļautas tādas dalībvalsts tiesību normas par pārklāšanās novēršanu kā *FLAG* 4. panta 1.–3. punkts, kurā Austrijai kā prioritāri kompetentajai dalībvalstij tādā sākotnējā situācijā, kāda ir šeit aplūkota, ir paredzētas tiesības samazināt ģimenes pabalstu par tiesībām līdz “līdzvērtīgam ārvalstu pabalstam” citā dalībvalstī, jo jau ar Savienības tiesību normu ir novērsta pārklāšanās un attiecīgi tiesību normām par pārklāšanās novēršanu *FLAG* 4. panta 1.–3. punktā īsti vairs nav nozīmes?

Desmitais jautājums:

Vai Regulas Nr. 883/2004 68. panta 2. punkta otrā teikumā paredzētā tiesību uz ģimenes pabalstiem, ko nosaka citi pretrunā esošie tiesību akti, atcelšana līdz pat summai, ko paredz primāri spēkā esošie tiesību akti, ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstij, kuras tiesību akti ir piemērojami pakārtoti, un kurai, pamatojoties uz Savienības tiesību aktos noteikto kārtību, ir jāievēro savos tiesību aktos paredzēto ģimenes pabalstu atcelšana, ir pienākums noraidīt migrējoša darba ņēmēja vai ģimenes locekļa, vai saskaņā ar citiem dalībvalsts tiesību aktiem tiesīgas personas pieteikumu un ģimenes pabalstu nepiešķirt līdz pat summai, ko paredz primāri spēkā esošie tiesību akti, pat tad, ja, izvērtējot tikai dalībvalsts kontekstā, iespējams, pamatojoties uz alternatīvu juridisko pamatu, apstiprinājums būtu pieļaujams?

Vienpadsmitais jautājums:

Ja atbilde uz desmito jautājumu ir apstiprinoša, rodas jautājums, vai dalībvalstij, kuras tiesību akti ir piemērojami pakārtoti, un kurai, pamatojoties uz Savienības tiesību aktos noteikto kārtību, ir jāievēro savos tiesību aktos paredzēto ģimenes pabalstu atcelšana, bet kurai nav jāmaksā starpības piemaksa par summu, par kuru ir pārsniegta šī pabalstu summa pārsnieguma neesamības dēļ, pieteikums būtu jānoraida, pamatojoties uz to, ka Regulas Nr. 88[3]/2004 68. panta 2. punkta otrajā teikumā paredzētā tiesību atcelšana ir pretrunā tiesību uz ģimenes pabalstu piešķiršanai?

Divpadsmitais jautājums:

Vai Regulas Nr. 883/2004 68. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka Migrējošo darba ņēmēju sociālā nodrošinājuma Administratīvās komisijas veidlapa E411 tās 6. un 7. punktā, kas ir jāaizpilda tai dalībvalstij, kuras tiesību normas ir piemērojamas pakārtoti, tādā situācijā, kāda ir šeit aplūkota, vairs neatbilst tās dalībvalsts informācijas prasībām, kuras tiesību normas ir piemērojamas primāri, jo primāri kompetentajai dalībvalstij informācija no otras dalībvalsts ir nepieciešama desmitā un vienpadsmitā jautājuma izpratnē par to, ka tā īsteno Regulas Nr. 883/2004 68. panta 2. punkta otrajā teikumā paredzēto

tiesību atcelšanu, kā rezultātā nav nepieciešams izskatīt dalībvalsts tiesisko regulējumu, kas ietver arī atalgojuma sliekšņus?

Trīspadsmitais jautājums:

Vai Tiesas pastāvīgajā judikatūrā, pamatojoties uz LES 4. panta 3. punktā paredzēto lojālas sadarbības principu, noteiktais pienākums atcelt tiesību normas ir jāsaprot tādējādi, ka to, pamatojoties uz iesniedzējtiesas iesniegto lūgumu, varētu īstenot arī *Verfassungsgerichtshof* [Konstitucionālā tiesa]?

Četrpadsmitais jautājums:

Vai LESD 267. panta pirmās daļas b) apakšpunkts attiecībā uz jautājumu par sekundāro tiesību spēkā esamību, kas ir obligāts pat iesniedzējtiesai, kuras lēmumu var pārsūdzēt, un jautājumu par spēkā esamību saistīto iesniedzējtiesas pienākumu nodrošināt spēkā esošo Savienības tiesību aktu piemērošanu, izdodot lēmumu par pagaidu pasākumiem, ar kuru, pamatojoties uz Savienības tiesību aktu piemērošanas prioritāti, revīzijas sūdzība tika pieņemta, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļautas tādas dalībvalsts tiesību normas kā B-VG 133. panta 4. un 9. punkts, skatot to kopsakarā ar VwGG 25.a panta 1.–3. punktu, un VwGG 30.a panta 7. punkts, kuros ir paredzēts, ka pamatā esošā administratīvā procesa puses par administratīvās tiesas lēmumu valsts līmenī ar ārkārtas revīzijas sūdzību var vērsties *Verwaltungsgerichtshof*, kas nodrošina tiesību aizsardzību?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

LES 4. panta 3. punkts

LESD 45., 48., 263., 267., 288. panta otrā daļa

Regulas Nr. 883/2004, kurā grozījumi ir izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 465/2012 (2012. gada 22. maijs) (OV 2012, L 149, 4. lpp.), 4., 7., 67. pants, 68. panta 1. un 2. punkts

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 987/2009 (2009. gada 16. septembris), ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV 2009, L 284, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Regula Nr. 987/2009”), 60. pants

Padomes Regulas (EEK) Nr. 1408/71 (1971. gada 14. jūnijs) par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā (OV 1971, L 149, 2. lpp.; turpmāk tekstā – “Regula Nr. 1048/71”), 73. un 76. pants

Padomes Regulas (EEK) Nr. 574/72 (1972. gada 21. marts), ar kuru nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu

piemērošanu darbiniekiem un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā (OV 1972, L 74, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Regula Nr. 574/72”), 10. pants

Atbilstošās valsts tiesību normas

Familienlastenausgleichsgesetz 1967 [1967. gada Likums par ģimenes izdevumu kompensēšanu] (turpmāk tekstā – “FLAG”): *FLAG* 2. pantā personām, kuru dzīvesvieta vai ierastā dzīvesvieta ir Austrijā, ir piešķirtas tiesības saņemt ģimenes pabalstu par nepilngadīgiem bērniem, ieskaitot audžubērnus. Ārvalstu pilsoņiem ir tiesības uz ģimenes pabalstu tikai tad, ja viņi likumīgi uzturas Austrijā (*FLAG* 3. pants).

Saskaņā ar *FLAG* 4. pantu personām, kurām ir tiesības uz līdzvērtīgu ārvalstu pabalstu, nav tiesību uz ģimenes pabalstu (1. punkts). Ja līdzvērtīgais ārvalstu pabalsts ir mazāks par Austrijas ģimenes pabalstu, Austrijas pilsoņi saņem kompensāciju (2. punkts) starpības piemaksas apmērā (3. punkts), ko izmaksā katru gadu pēc kalendārā gada beigām, vai pēc tam, kad ir beigušās tiesības uz līdzvērtīgu ārvalstu pabalstu, ja šīs tiesības beidzas agrāk (4. punkts).

FLAG 8. pantā ir reglamentēts ģimenes pabalstu apmērs atkarībā no bērnu skaita un vecuma. *FLAG* 8.a pantā, kas no jauna ir izveidots ar 2018. gada 4. decembra Federālo likumu, un kurš ir spēkā kopš 2019. gada 1. janvāra (turpmāk tekstā – “*FLAG* jaunās redakcijas 8a. pants”), tostarp attiecībā uz bērniem, kas pastāvīgi uzturas citā Eiropas Savienības dalībvalstī, ir paredzēta ģimenes pabalstu koriģēšana atbilstoši pirktspējas situācijai dzīvesvietas valstī, pamatojoties uz Eiropas Savienības Statistikas biroja publicēto salīdzinošo cenu līmeni katrā atsevišķajā Eiropas Savienības dalībvalstī.

Saskaņā ar *FLAG* 12. pantu finanšu pārvaldei tiesību rašanās vai beigšanās gadījumā ir jāizsniedz paziņojums.

Ar *FLAG* 53. panta 1. punktu *FLAG* ietvaros citu dalībvalstu pilsoņus pielīdzina Austrijas pilsoņiem, turklāt bērna pastāvīgā uzturēšanās citā dalībvalstī ir līdzvērtīga pastāvīgai uzturēšanās situācijai Austrijā. No tā 53. panta 4. un 5. punktā, kuri tika no jauna izveidoti ar 2018. gada 4. decembra Federālo likumu, un kas ir spēkā kopš 2019. gada 1. janvāra, attiecībā uz ģimenes pabalstu koriģēšanu saskaņā ar *FLAG* 8.a pantu ir paredzēts izņēmums.

Einkommensteuergesetz 1988 [Likums par ienākumu nodokli] (turpmāk tekstā – “*EStG*”): ar *EStG* 33. panta 3. punkta 2. apakšpunktu, kas tika no jauna izveidots ar 2018. gada 4. decembra Federālo likumu, un kurš ir spēkā kopš 2019. gada 1. janvāra (turpmāk tekstā – “*EStG* jaunās redakcijas 33. panta 3. punkta 2. apakšpunkts”), tiek reglamentēts kopā ar ģimenes pabalstu izmaksājamais nodokļu atvieglojums par bērnu, kas tostarp par bērniem, kas pastāvīgi uzturas citā dalībvalstī, tiek koriģēts.

Familienbeihilfe-Kinderabsetzbetrag-EU-Anpassungsverordnung [Noteikumi par ģimenes pabalstu un nodokļa atvieglojumu par bērnu koriģēšanu ES]

Bundes-Verfassungsgesetz [Federālā konstitūcija] (turpmāk tekstā – “B-VG”), it īpaši 133. panta 4. un 9. punkts par revīzijas sūdzībām, kas iesniegtas par administratīvo tiesu spriedumiem un lēmumiem.

Verwaltungsgerichtshofgesetz 1985 [1985. gada Likums par Augstāko administratīvo tiesu] (turpmāk tekstā – “VwGG”), it īpaši 25.a panta 1.–3. punkts un 30.a panta 7. punkts, saskaņā ar kuru administratīvajai tiesai spriedumā vai lēmumā ir jānorāda, vai ir pieļaujama revīzijas sūdzība, vai arī, ja tā tiek izslēgta, kādu iemeslu dēļ ir pieļaujama ārkārtas revīzijas sūdzība.

Bundesabgabenordnung [Federālais nodokļu kodekss] (turpmāk tekstā – “BAO”)

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu tiek iesniegts tiesvedības ietvaros starp prasītāju un *Finanzamt Waldviertel* (turpmāk tekstā – “atbildētāja iestāde”) par ģimenes pabalsta un nodokļu atvieglojuma par bērnu piešķiršanu samazinātā apmērā, jo Austrija kopš 2019. gada 1. janvāra ar *FLAG* jaunās redakcijas 8.a pantu un *EStG* jaunās redakcijas 33. panta 3. punktu šos ģimenes pabalstus tostarp attiecībā uz bērniem, kuri pastāvīgi uzturas citā Savienības dalībvalstī, ir koriģējusi atbilstoši pirktspējas situācijai dzīvesvietas valstī.
- 2 Prasītāja, viņas vīrs, viņas audžudēls un abas kopīgās meitas ir Čehijas valstspiederīgie un dzīvo Čehijā. Prasītāja Austrijā no 2017. gada jūlija līdz 2020. gada februārim strādāja pie dažādiem Austrijas darba devējiem. Ņemot vērā viņu ģimenes ienākumu apmēru, prasītājai un viņas vīram Čehijā nav tiesību uz attiecīgi atbilstīgu ģimenes pabalstu.
- 3 Strīds ir par laikposmu no 2019. gada janvāra līdz 2020. gada martam. Līdz 2018. gada 31. decembrim prasītājai Austrijas ģimenes pabalsts tika izmaksāts pilnā apmērā, par ko viņa saņēma 2018. gada 20. aprīļa un 2019. gada 20. augusta paziņojumus. Ar 2019. gada 1. janvāri tika ieviesta ģimenes pabalstu koriģēšana atbilstoši pirktspējas situācijai dzīvesvietas valstī, par ko atsevišķs paziņojums netika izsniegts. Prasītāja pamanīja samazinājumu, pamatojoties tikai uz izmaksātajām summām. Sākot no 2020. gada aprīļa ģimenes pabalsts vairs netika izmaksāts, jo prasītāja vairs Austrijā nestrādāja.
- 4 2019. gada 14. februārī prasītāja iesniedza pieteikumu par ģimenes pabalsta piešķiršanu neindeksētā apmērā no 2019. gada 1. janvāra un summas starpības turpmāku izmaksu. Atbildētāja iestāde, atsaucoties uz jauno tiesisko regulējumu, ar lēmumu noraidīja pieteikumu kā nepamatotu. Par to iesniegto prasītājas sūdzību atbildētāja iestāde ar lēmumu par sūdzību atkal noraidīja kā nepamatotu, uz ko prasītāja iesniedza lūgumu sūdzību izskatīt administratīvā tiesā un ierosināja vērsties Eiropas Savienības Tiesā (turpmāk tekstā – “Tiesa”) ar lūgumu sniegt

prejudiciālu nolēmumu. Ar 2020. gada 17. aprīļa lēmumu par lietas nodošanu pārskatīšanai sūdzība par lēmumu tika iesniegta *Bundesfinanzgericht* [Federālā finanšu tiesa] (turpmāk tekstā – “BFG”).

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 5 Prasītāja uzskata, ka ģimenes pabalsta samazināšana esot pretrunā Savienības tiesībām, un šajā ziņā atsaucas uz LESD 45. un 48. pantu, Regulu Nr. 883/2004, Regulu Nr. 492/2011, kā arī uz Tiesas 1986. gada 15. janvāra spriedumu lietā *Pinna I*, 41/84. Indeksācijas dēļ viņa tiekot diskriminēta iepretim valsts pilsoņiem, jo viņas bērni dzīvojot citā dalībvalstī, lai gan saskaņā ar spēkā esošajām Savienības tiesībām mobiliem darba ņēmējiem esot tādas pašas tiesības uz ģimenes pabalstiem kā vietējiem darba ņēmējiem. Ģimenes pabalstu indeksācijas pamatojumam atbildētāja iestāde atsaucas uz valdības tiesību akta projektu un ziņojumu, kas ir pamatā likuma grozījumiem par indeksācijas ieviešanu.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 6 Pamatlietas iznākums ir atkarīgs no jautājuma par regulu spēkā esamību, kā arī no Savienības tiesību interpretācijas jomās, kurās nav Tiesas judikatūras.

Par valsts tiesisko regulējumu

- 7 Nodarbinātība parasti nav priekšnoteikums ģimenes pabalsta piešķiršanai, tādēļ Austrija nodarbinātības valsts statusu iegūst tikai ar Savienības tiesību aktiem. Ģimenes pabalsts un nodokļu atvieglojums par bērnu ir ģimenes pabalsti saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta j) apakšpunktu, kuri ir jāizmaksā kā naudas pabalsti un kuri saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 7. pantu ir “eksportējami”.

Par pirmo prejudiciālo jautājumu

- 8 Regulas Nr. 883/2004 4. un 7. pantā, transponējot LESD 45. pantu, ir noteikta prasība personas, uz kurām attiecas regula, pielīdzināt valsts pilsoņiem, kā arī nepiemērot noteikumus par dzīvesvietu. Lietā *Pinna I* (spriedums, 1984. gada 15. janvāris, 41/84) Tiesa attiecībā uz ģimenes pabalstiem jau ir atzinusi noteikumu par dzīvesvietu Regulas Nr. 1408/71 73. panta 2. punktā par neatbilstošu primārajiem tiesību aktiem un pasludinājusi to par spēkā neesošu. Sasaiste ar pirkjspējas situāciju dzīvesvietas valstī saskaņā ar *FLAG* jaunās redakcijas 8.a pantu un *EStG* jaunās redakcijas 33. panta 3. punkta 2. punktu atbilst šāda noteikuma par dzīvesvietu raksturīgajām pazīmēm un tādēļ ir pretrunā Regulai Nr. 883/2004, kā rezultātā Tiesai, ņemot vērā tās ekskluzīvo kompetenci atzīt sekundāros tiesību aktus par spēkā neesošiem (spriedums, 1987. gada 22. oktobris, *Foto-Frost*, 314/85, 15. un nākamie punkti), ir jāiesniedz jautājums par šīs regulas spēkā esamību.

Par otro prejudiciālo jautājumu

- 9 Iesniedzējtiesa jautā, vai, ņemot vērā lietu *Simmenthal II* par tādu jaunu saistošu tiesību aktu spēkā stāšanās novēršanu, kas nebūtu saderīgi ar Savienības tiesību normām (spriedums, 1978. gada 9. marts, 106/77, 17.–18. punkts), jau frāze “Noteikumu par dzīvesvietu nepiemērošana” Regulas Nr. 883/2004 7. panta virsrakstā ir jāsaprot tādējādi, ka ar to tiek liegta saistoša *FLAG* jaunās redakcijas 8.a panta un *EStG* jaunās redakcijas 33. panta 3. panta 2. apakšpunkta spēkā stāšanās. Tādējādi jēdzienam “atcelšana” tiktu piešķirta plašāka nozīme nekā tas līdz šim vispārēji tika saprasts, jo valsts tiesību normas par indeksāciju *ex tunc* saistoši nestātos spēkā. Tas pastiprina pieņēmumu, ka ģimenes pabalsta indeksācija iesniedzējtiesai nav saistoša.

Par trešo prejudiciālo jautājumu

- 10 Ir jājautā, vai ģimenes pabalsta palielinoša indeksācija, kas atgādina pārmērīgu direktīvu īstenošanu, ietilpst Savienības tiesībās un Tiesas kompetencē. Pretējā gadījumā Austrijas likumdevējam būtu pienākums atcelt tiesību normas tikai attiecībā uz samazināto ģimenes pabalstu, ja Tiesa to atzītu par nesaderīgu ar sekundārajiem tiesību aktiem. Tādējādi pastāv risks, ka tiks novērsta ģimenes pabalsta samazināšana *ex tunc*, taču ģimenes pabalsta palielināšana saglabāsies. Šādas palielināšanas gadījumā atcelšana ar atpakaļejošu spēku šķiet apšaubāma, jo personas, kurām šī tiesību norma ir adresēta, papildu tiesību kontekstā varētu atsaukties uz tiesiskās palāvības aizsardzību.
- 11 Turklāt palielinoša indeksācija varētu būt pretrunā Regulas Nr. 883/2004 68. panta 2. punktam, kura mērķis ir nodrošināt visaugstāko ģimenes pabalstu, un kas ir balstīts uz konsekventu Tiesas judikatūru (piemēram, spriedums, 1980. gada 12. jūnijs, 733/79, *Laterza*; spriedums, 2019. gada 4. septembris, C-473/18, *Bundesagentur für Arbeit – Familienkasse Baden-Württemberg West*, 34. punkts; spriedums, 1984. gada 12. jūlijs, 242/83, *Patteri*, 8.–10. punkts).
- 12 Turklāt apšaubāms ir ar federālo likumu ieviestās ģimenes pabalstu indeksācijas juridiskais raksturs. *FLAG* jaunās redakcijas 8.a pants un *EStG* jaunās redakcijas 33. panta 3. punkta 2. apakšpunkts tikai formāli veido valsts tiesības. Personas, uz kurām attiecas indeksācija, ir vienīgi citu dalībvalstu valstspiederīgie, uz kuriem *FLAG* attiecas tikai tāpēc, ka to nosaka Savienības tiesības. Ir tiesa, ka indeksācija var attiekties arī uz citā dalībvalstī dzīvojošiem valsts pilsoņiem, taču valsts pilsoņiem prasību par pastāvīgo dzīvesvietu valsts teritorijā ir vieglāk izpildīt, tādējādi pastāv netieša diskriminācija (Tiesas spriedums, *Pinna*, 23. punkts). Tādējādi pēc būtības spēkā ir Savienības tiesības, un ar dalībvalsts tiesību aktiem tiek mēģināts tās grozīt.

Par ceturto un piekto prejudiciālo jautājumu

- 13 Attiecībā uz Savienības tiesību pārkāpumu, sasaistot ģimenes pabalstu ar cenu attiecībām, rodas jautājums par Regulas Nr. 883/2004 7. un 67. panta nošķiršanu.

Ziņojums un valdības tiesību akta projekts par indeksāciju šajā ziņā ir balstīts uz Regulas Nr. 883/2004 67. pantā ietvertu varbūtību (“tā, kā tas būtu bijis, ja viņi dzīvotu [kompetentajā] dalībvalstī”), ciktāl ar to būtu domātas kompetentajā valstī esošās attiecības no vērtības viedokļa, un tādēļ tiek nošķirts starp “summu” un “vērtību”.

- 14 Tomēr šāds izolēts Regulas Nr. 883/2004 67. panta skatījums ir problemātisks. Ar 67. pantu, kuru papildina Regulas Nr. 987/2009 60. pants (skat. spriedumu, 2015. gada 22. oktobris, C-378/14, *Trapkowski*), no vienas puses, ir jānovērš netieša diskriminācija, it īpaši, kas saistīta ar prasībām par pastāvīgās dzīvesvietas atrašanās vietu, un, no otras puses, tāpat kā pirms tam spēkā esošās tiesību normas Regulas Nr. 1408/71 73. pantā un 76. panta 1. punktā, tas ir jāskata kopā ar prioritātes noteikumiem un noteikumiem par pārklāšanās novēršanu Regulas Nr. 883/2004 68. panta 1. un 2. punktā (spriedums, 2019. gada 7. februāris, lieta C-322/17, *Eugen Bogatu*, 24. punkts). Ar prioritātes noteikumiem pieteikuma iesniedzējam tiek nodrošināts lielākais iespējamais ģimenes pabalstu apmērs, nepārkāpjot pārklāšanās novēršanas principu (spriedums, 2005. gada 5. jūnijs, C-543/03, *Dodl un Oberhollenzer*, 49. punkts). Regulas Nr. 883/2004 68. panta 2. punktā prioritāri kompetentajai dalībvalstij ir noteikts pienākums piešķirt pabalstu pilnā apmērā un pakārtoti kompetentajai dalībvalstij – attiecīgā gadījumā izmaksāt starpības piemaksu (attiecībā uz iepriekšējo regulu skat. spriedumu, 1980. gada 12. jūnijs, *Laterza un tajā minētā judikatūra par iegūtajām tiesībām*) vai atcelt savu ģimenes pabalstu izmaksu.
- 15 Regulas Nr. 883/2004 7. un 67. pantam ir viens un tas pats mērķis, proti, novērst netiešu diskrimināciju, bet tie attiecas uz dažādiem likumdošanas procesiem. 7. pants attiecas uz likumdošanas varu, lai nepieļautu noteikumu par dzīvesvietu izveidi, kuriem ir likuma spēks, savukārt 67. pants attiecas uz kompetento iestādi kā izpildvaras daļu, lai tā konkrētajā piemērošanas gadījumā nepieprasītu diskriminējošu nosacījumu izpildi. Tādējādi Regulas Nr. 883/2004 7. un 67. pants nodrošina Savienības tiesību piemērošanas prioritāti ar dažādām metodēm. Tāpēc noteikumi par dzīvesvietu (kā, piemēram, indeksācija), kas jau ir atcelti ar Regulas Nr. 883/2004 7. pantu, nevar būt 67. panta priekšmets.
- 16 Tā kā Tiesa lietā *Pinna I* (23. punkts) sekundārajos tiesību aktos paredzētus noteikumus par dzīvesvietu, pamatojoties uz vienlīdzīgas attieksmes principu, jau ir pasludinājusi par spēkā neesošiem, noteikumi par dzīvesvietu valsts tiesību normā vēl jo vairāk ir uzskatāmi par neatbilstošiem Savienības tiesībām. Ņemot vērā Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru “visas slēptās diskriminācijas formas [ir aizliegtas]”, nošķiršana starp summu un vērtību ziņojumā un valdības tiesību akta projektā nešķiet pieļaujama. Tādēļ indeksācija, iespējams, ir pretrunā primārajiem tiesību aktiem, bet katrā ziņā ir pretrunā Regulas Nr. 883/2004 4. un 7. pantam.
- 17 Valdības tiesību akta projektā minētie attaisnojuma iemesli nav piemēroti: pirmkārt, indeksācijas rezultātā gūtais ietaupījums attiecas uz ekonomiskiem apsvērumiem, kas netiek atzīti par nerakstītiem attaisnojuma iemesliem (piemēram, spriedums, 1999. gada 29. aprīlis, C-224/97, *Erich Ciola/Land*

Vorarlberg), savukārt traucējumu novēršana nav leģitīms mērķis, jo sociālās sistēmas Savienībā vairs nebūtu koordinējamās, ja katra dalībvalsts indeksētu ģimenes pabalstus. Otrkārt, ir tiesa, ka valdības tiesību akta projektā ir atsauce uz Eiropadomes 2016. gada 18. un 19. februāra secinājumiem, OV C 2016/69 I, kuros indeksācijas iespēja Regulas Nr. 883/2004 ietvaros “augstā līmenī” būtu attaisnojama, kā arī uz Komisijas paziņojumu, kurā minēti dažādi attaisnojuma iemesli. Taču šādi attaisnojuma iemesli ir jākonkretizē un jāpamato ar faktiem (piemēram, spriedums, 2005. gada 7. jūlijs, C-147/03, Komisija/Austrija (pieeja universitātes izglītībai), 48. punkts). Turklāt naudas pabalstu eksportējamības ierobežojumi – pašlaik Regulas Nr. 883/2004 63. pantā (bezdarbnieka pabalsti) un 70. panta 3. punktā (īpaši no iemaksām neatkarīgi naudas pabalsti, skat. spriedumu, 2013. gada 19. septembris, C-140/12, *Brey/PVA*, 50. punkts) – “augstā līmenī” var tikt īstenoti tikai saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru.

- 18 Visbeidzot, indeksācijas samērīgums un Austrijas konsekventā rīcība šķiet apšaubāma, jo publisko tiesību iestāžu darbiniekiem, norīkojot tos darbā uz citām ES valstīm, ģimenes pabalsts tiek piešķirts pilnā apmērā, bet saskaņā ar Noteikumiem par ģimenes pabalstu un nodokļa atvieglojumu par bērnu korigēšanu ES ģimenes pabalsts attiecībā uz Čehiju tika samazināts par 38,1 %, savukārt tajā pašā laikposmā pirkspējas kompensējošā piemaksa uz Prāgu nosūtītajiem vēstniecības darbiniekiem tika noteikta 7 līdz 10 % apmērā salīdzinājumā ar (attiecīgi zemāko) iekšzemes cenu līmeni.

Par sesto prejudiciālo jautājumu

- 19 Apsvērumi lietā *Simmenthal II* būtu atkāpe no Austrijā spēkā esošā *Fehlerkalkül* [kļūdu aplēšu] principa, saskaņā ar kuru prettiesiskas tiesību normas ir daļa no tiesību sistēmas, līdz kompetentā tiesību aizsardzības iestāde tās atceļ. Federālo likumu gadījumā tā būtu *Verfassungsgerichtshof* un pamatlietā apstrīdētā lēmuma gadījumā – *BFG*. Ja individuālās tiesību normas, kas izriet no vispārējas, juridiski spēkā nestājušās normas, būtu uzskatāmas par spēkā neesošām arī no Savienības tiesību viedokļa, tam būtu sekas attiecībā uz iesniedzējtiesas lēmuma rezolutīvās daļas atveidi.

Par septīto prejudiciālo jautājumu

- 20 Jautājums par transponēšanas aizliegumu jau tika uzdots lietā C-372/20 (*Finanzamt für den 8., 16. und 17. Bezirk in Wien*), kas attiecās uz *FLAG* 53. panta 1. un 5. punktu, taču šeit tiek atkārtots un paplašināts ar *FLAG* 53. panta 4. punktu.
- 21 Ar *FLAG* 53. panta 1. punktu attiecīgajām personām tiek notušētas tieši piemērojamās Savienības tiesības un Tiesas ekskluzīvā kompetence interpret, jo prasība par pielīdzināšanu valsts pilsoņiem izriet jau no Savienības tiesībām. Tālāk *FLAG* 53. panta 1. punktā daļēji ir pārņemts Regulas Nr. 883/2004 67. pants, taču neaptverot regulā minētos ģimenes locekļus, un aizklāts Regulas Nr. 883/2004 68. pants, kā arī Regulas Nr. 987/2009 60. pants. Turklāt ar *FLAG*

jaunās redakcijas 53. panta 4. punktu apvienojumā ar indeksāciju tiek ierobežota pielīdzināšana saskaņā ar 53. panta 1. punktu, kuram gan regulas tiešās piemērojamības dēļ nav patstāvīgs normatīvs raksturs. Tādējādi, ja *FLAG* 53. panta 1. punkts neiztur Tiesas pārbaudi, iesniedzējtiesas ieskatā 4. punkts automātiski atkrīt.

Par astoto prejudiciālo jautājumu

- 22 Atbildētāja iestāde prasītājas tiesības noteica ar “Paziņojumu par kompensācijas maksājuma saņemšanu” saskaņā ar *FLAG* 4. pantu. Pilsoņiem ārvalsts situācijās ģimenes pabalsts kompensācijas maksājuma formā arī tiek izmaksāts saskaņā ar šo tiesību normu, bet iekšzemes situācijās pilsoņiem iepriekš tiek izsniegts paziņojums saskaņā ar *FLAG* 12. pantu un ģimenes pabalsta summas tiek izmaksātas katru mēnesi. Finanšu pārvaldes apgalvo, ka pabalstu atgūšana no noteiktiem migrējošiem darba ņēmējiem neesot īstenojama vai tikai grūti īstenojama un ka *FLAG* 4. punkts ļauj tiem noteikt laika ierobežojumus. Taču iesniedzējtiesas skatījumā prasības par pielīdzināšanu valsts pilsoņiem gadījumā salīdzinājuma kritērijs būtu jāizmanto pilsonis, uz kuru attiecas iekšzemes situācija. Ņemot vērā, ka *FLAG* 53. panta 1. punkts nav piemērojams tieši piemērojamo sekundāro tiesību dēļ, prasītājas tiesības, pamatojoties uz Regulu Nr. 883/2004, pastāvētu vienīgi saskaņā ar *FLAG* 3. panta 1. punktu, ar kuru tiek nodrošināts, ka prasītāja Austrijā uzturas likumīgi Regulas Nr. 883/2004 izpratnē. Tāpēc pret viņu jāizturas kā pret valsts pilsoni, un paziņojums būtu jāizsniedz tikai saskaņā ar *FLAG* 12. pantu.

Par devīto prejudiciālo jautājumu

- 23 Regulas Nr. 883/2004 68. panta 2. punktā ir noteikts pienākums dalībvalstij, kuras tiesību normas ir piemērojamas prioritāri, piešķirt ģimenes pabalstu un dalībvalstij, kuras tiesību normas ir piemērojamas pakārtoti (parasti dzīvesvietas valstij), atcelt pabalsta piešķiršanu līdz prioritāri piemērojamai summai vai izmaksāt starpības piemaksu, lai novērstu tiesību pārklāšanos, bet nodrošinātu ģimenes pabalsta maksimālo summu. *FLAG* 4. panta 1.–3. punkta mērķis ir samazināt ārvalstu ģimenes pabalsta summu, kas ir atcelta saskaņā ar Savienības tiesībām un kuru vairs nedrīkst izmaksāt. Tādēļ iesniedzējtiesa jautā, vai šīs tiesību normas, ņemot vērā piemērošanas prioritāti, tiek aizstātas ar Regulas Nr. 883/2004 68. panta 2. punktu. Naudas pabalsta summu, kas jau ir atcelta saskaņā ar Savienības tiesībām un kuru tādējādi nedrīkst piešķirt, vairs nevar samazināt uz valsts tiesību normas pamata.

Par desmito prejudiciālo jautājumu

- 24 Jautājuma mērķis ir radīt pārliecību saskaņā ar Savienības tiesībām prioritāri kompetentajai dalībvalstij par to, ka pakārtoti kompetentā dalībvalsts neizmaksās summu, kas atcelta saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 68. panta 2. punktu, pat ja saskaņā ar valsts tiesību normām pabalsts par tiem pašiem ģimenes locekļiem un

laika posmiem citā lietā tiktu piešķirts. *BFG* uzskata, ka atcelšana būtu jāattiecina uz visām personām, uz kurām attiecas Regulas Nr. 987/2009 60. pants.

Par vienpadsmito prejudiciālo jautājumu

- 25 Šajā gadījumā pieteikumi tika iesniegti Čehijā, izmantojot Migrējošo darba ņēmēju sociālā nodrošinājuma Administratīvās komisijas veidlapas E411. Čehijas iestāde ir veikusi atzīmi laukā “nav tiesību uz ģimenes pabalstiem, jo” un atzīmējusi “lielāki ienākumi”, tādēļ ir jāuzskata, ka pieteikums tika noraidīts, jo tika pārsniegts atalgojuma sliekšnis. Tomēr, ņemot vērā Regulas Nr. 883/2004 68. panta 2. punkta otrā teikumā ietverto noteikumu par pārklāšanās novēršanu piemērošanas prioritāti, pieteikuma noraidīšana bija jāpamato ar Savienības tiesību aktiem un no tiem izrietošo ģimenes pabalstu atcelšanu Čehijā. Čehijas iestādei būtu bijis jāinformē Austrijas iestāde par atcelšanu vai, ja netika iesniegts pieteikums, par turpmākām izmaiņām.

Par divpadsmito prejudiciālo jautājumu

- 26 *BFG* uzskata, ka veidlapa E411 neatbilst Regulai Nr. 883/2004, kurā grozījumi izdarīti ar Regulu Nr. 465/2012, jo tajā nav paredzēts, ka dalībvalsts, kuras tiesību normas ir piemērojamas pakārtoti, otrai dalībvalstij var paziņot vai tai ir jāpaziņo, ka tā ir ievērojusi Savienības tiesību aktos noteikto atcelšanu, vai arī ievēros vēlāk iesniegta pieteikuma gadījumā. Savienības tiesību aktu piemērošanas prioritātes dēļ dalībvalstu saistošo faktoru (atalgojuma sliekšņi, ģimenes pabalstu apmērs) izpildei vai neizpildei īsti nav nozīmes.

Par trīspadsmito prejudiciālo jautājumu

- 27 Šis jautājums attiecas uz Tiesas judikatūru, kas pienākumu atcelt tiesību normas ir uzticējusi vienīgi valstu parlamentiem. No Savienības tiesību viedokļa varētu nebūt nozīmes, kuras dalībvalsts struktūra nodarbojas ar tiesību normu atcelšanu. Tomēr iesniedzējtiesa dod priekšroku *Verfassungsgerichtshof* kā augstākajai instancei.

Par četrpadsmito prejudiciālo jautājumu

- 28 Saskaņā ar *BAO* apturoša iedarbība var tikt piešķirta tikai pēc lūguma un tikai noteiktu nodokļu paziņojumu gadījumā. Taču tiek uzskatīts, ka no LES 4. panta 3. punkta un Tiesas judikatūras (piemēram, spriedums, 1990. gada 19. jūnijs, C-213/89, *Factortame*) izriet papildu pienākums piešķirt pagaidu tiesību aizsardzību, ja valsts administratīvo aktu atbilstība Savienības tiesībām ir apšaubāma.
- 29 Šajā gadījumā *BFG* ir šaubas par vispārējo normu, kas attiecas uz indeksāciju, saistošu stāšanos spēkā un tādēļ tā, ka Regulas Nr. 883/2004 4. un 7. pants ir spēkā līdz brīdim, kad tiks pieņemts Tiesas lēmums. Pamatojoties uz Savienības

tiesību piemērošanas prioritāti un jautājumu par to spēkā esamību, *BFG* lēmumā par pagaidu pasākumiem, pretēji valsts tiesībās noteiktajam, izslēdza ārkārtas revīzijas sūdzības iesniegšanas iespēju. Tā kā lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir starpprocess apelācijas tiesvedībā dalībvalstī, vēršanās valsts augstākajās publisko tiesību tiesās, iesniedzot ārkārtas revīzijas sūdzību pirms Tiesa ir pieņēmusi spriedumu, būtu pretrunā šai Savienības tiesību koncepcijai. Tādēļ lēmums par pagaidu pasākumiem ir papildinājums lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu, un arī uz to attiecas tikai un vienīgi Tiesas pārbaude.

DARBA VERSIJA